

ҚАЗАҚСТАННЫҢ ҒАЖАЙЫП ТАБИҒАТЫ

УДИВИТЕЛЬНАЯ ПРИРОДА КАЗАХСТАНА

WONDERING NATURE OF KAZAKHSTAN

УДК 908 (574) (084)
ББК 26.89
Я 47

Якушкин В.
Я 47 Қазақстанның ғажайып табиғаты (қазақ, орыс және ағылшын тілдерінде): фотоальбом. – Алматы: Алматыкітап баспасы, 2014. – 320 б., фотосур.

ISBN 978-601-01-2057-0

Осы фотоальбом Қазақстанның әсем табиғатына арналды. Оған аймағымыздың ең көрікті жерлерінің, жануарлар мен өсімдіктердің көптеген суреттері енгізілді. Фотоальбом Қазақстан Республикасының барлық тұрғындары және оның қонақтары үшін, еліміздің таңғажайып әдемі табиғатын сүйетін барлық жан үшін тамаша сыйлық болары сөзсіз.

Этот фотоальбом посвящен удивительной природе Казахстана. В нем представлены самые живописные места страны, множество фотографий животных и растений. Фотоальбом послужит прекрасным подарком всем жителям Республики Казахстан и ее гостям, всем, кто полюбил удивительную красоту нашей страны.

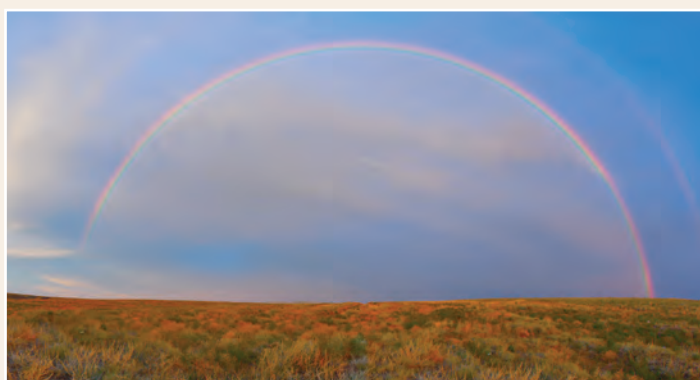
This photoalbum is dedicated to the colorful nature of Kazakhstan. It includes photos of the most beautiful places, lots of pictures of animals and plants. This photoalbum will serve as an excellent gift for all residents of the Republic of Kazakhstan and its guests, for all who love the spectacular beauty of our country.

УДК 908 (574) (084)
ББК 26.89

ISBN 978-601-01-2057-0

© Якушкин В., фотосурет, мәтін, 2014
© ЖШС «Алматыкітап баспасы», 2014

ҚАЗАҚСТАННЫҢ ҒАЖАЙЫП ТАБИҒАТЫ

УДИВИТЕЛЬНАЯ ПРИРОДА КАЗАХСТАНА
WONDERING NATURE OF KAZAKHSTAN

АЛМАТЫ КІТАП БАСПАСЫ

2014

Біз сіздерге республикамыздың бай да көркем табиғатына арналған фотоальбомды ұсынып отырмыз. Мұндай кітапты жасау идеясы жайдан-жай туындаған жоқ. Бүгін Қазақстанды әлем экономикалық әлеуеті жоғары, жылдам қарқынмен дамып келе жатқан ел ретінде таниды. Біздің шетсіз-шексіз даламыз бірнеше табиғи-климаттық аймақтар мен сағаттық белдеулерге бөлінеді. Сонымен қатар, оның табиғатының өзіндік қайталанбас ерекшеліктерін көпшілік біле бермейді. Бұл сайын далада он бір мыңға жуық өзендер мен жеті мыңдай табиғи көлдер, аспанмен таласқан таулар, ұшы-қиыры жоқ дала мен сусыз шөлдер, орманды алқап пен ұлттық бақтар және сан қилы жануарлар мен өсімдіктердің алуан түрлері бар.

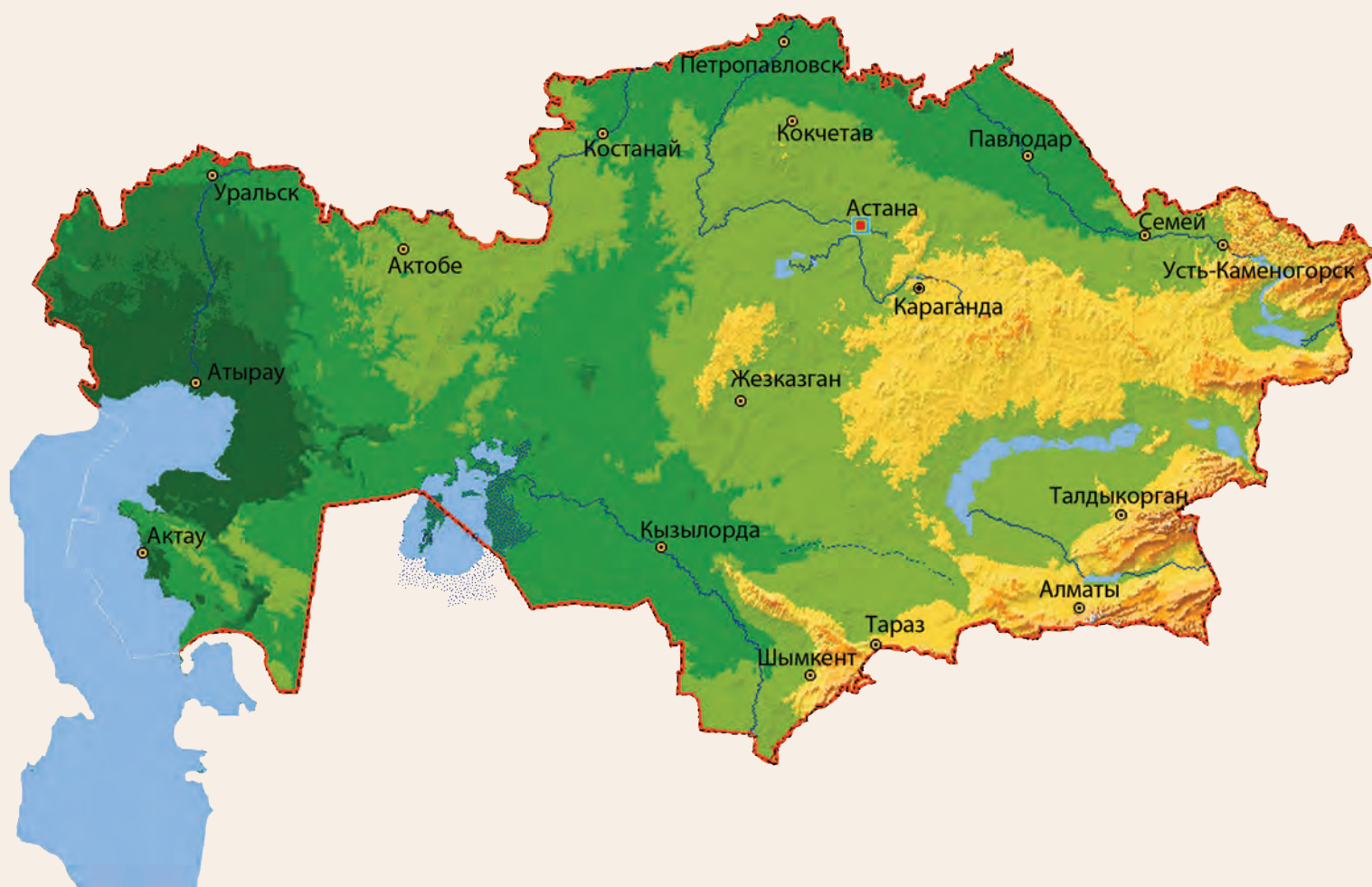
Бұл альбомда ұсынылып отырған тамаша фотосуреттер қазақстандықтар мен республикамыздың қонақтарына Қазақстанды тереңірек білуге, оның байлығы мен тамаша табиғатының сұлулығын сезінуге мүмкіндік береді.

Мы представляем вам фотоальбом, посвященный удивительной природе нашей республики. Идея создания этой книги не случайна. Сегодня Казахстан больше известен в мире как молодая, развивающаяся высокими темпами страна, обладающая большим экономическим потенциалом. На ее огромных просторах несколько природно-климатических зон и часовых поясов. Но мало кому известно, насколько уникальна природа республики. Здесь около 11 тысяч рек, почти 7 тысяч природных озер, живописные горы, бескрайние степи, пустыни, заповедные леса и национальные парки, многообразный животный и растительный мир.

Надеемся, что прекрасные фотографии, представленные в этом издании, помогут гостям нашей страны и ее жителям лучше узнать Казахстан, оценить красоту и богатство его природы.

We would like to present to you a photo album book dedicated to the nature of our republic. The very idea of creating such a book is not accidental. Today Kazakhstan is better known in the world as a rapidly developing country that has a huge economic potential. Our vast expanses cover several climatic and time zones. And only few people know how unique nature of the republic is. There are about eleven thousand rivers, almost seven thousand natural lakes, beautiful mountains, steppes and deserts, forest reserves and national parks, and diverse flora and fauna.

We hope that the wonderful photographs presented in this publication will help Kazakhs and guests of our country better understand and appreciate the richness of Kazakhstan and the beauty of its nature.

Қазақстан Республикасы – Еуразия құрлығының орталық бөлігінде орналасқан. Солтүстігінде Ресей Федерациясымен, оңтүстігінде Түркіменстан, Өзбекстан және Қырғызстан Республикаларымен, шығысында Қытаймен шектеседі, батысында Каспий теңізі орналасқан. Жер аумағы – 2724,900 км². Жер көлемі жағынан әлем бойынша 9- орында. Халқы 17 млн-нан астам адам. Республикада 100-ден аса ұлт пен ұлыстың өкілдері тұрады: қазақтар, орыстар, ұйғырлар, украиндар, немістер, корейлер және т.б.

Қазақстанның бас қаласы – Астана қаласы, халқының саны – 500 000 адамды құрайды. Астана заманауи, өте әсем қала. Бүгінде оның жобаларын әлемнің ең үздік сәулетшілері құрып жатыр. Уақыт өте келе Астана әлемнің әсем қалаларының біріне айналары сөзсіз.

Қазақстанның ірі қаласы – бір жарым миллионнан астам халқы бар Алматы қаласы. Бүгінде ол республиканың қаржылық, іскер және мәдени орталығы болып табылады.

Қазақстан Республикасы 1991 жылы тәуелсіздік алып, өзін демократиялық, зайырлы, құқықтық және әлеуметтік мемлекет ретінде орнықтырды. Қазақстан Республикасы –

президенттік басқару нысанындағы біртұтас мемлекет. Республиканың ең жоғарғы өкілді органы – Парламент. Парламент тұрақты жұмыс істейтін екі Палатадан: Сенат пен Мәжілістен және үкіметтен тұрады. Қазақстан демократия мен нарықтық экономиканы таңдады.

Мемлекеттің тұңғыш Президенті – Нұрсұлтан Әбішұлы Назарбаев. Оның салиқалы саясатының арқасында Қазақстан ТМД елдерінің қатарындағы саяси және экономикалық жағынан ең тұрақты мемлекеттердің біріне айналды.

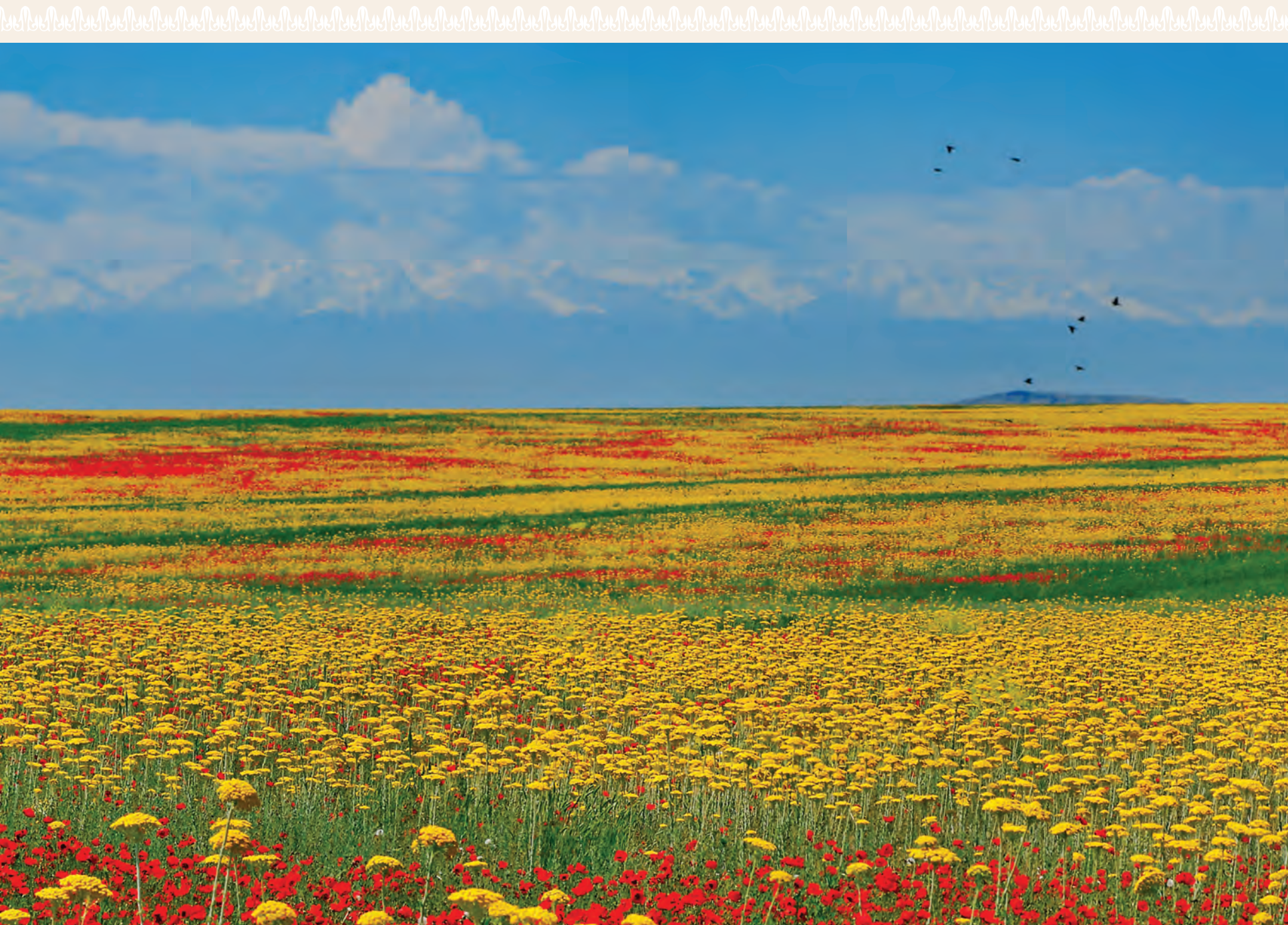
Республика қызметінің негізгі қағидалары – қоғамдық бірлік пен саяси тұрақтылық, барлық халықтың игілігі үшін экономиканы дамыту, отансүйгіштік, мемлекет өмірінің маңызды мәселелерін демократиялық жолмен шешу, соның ішінде республикалық құрылтайда немесе парламентте шешу.

Табиғаты. Мемлекет ірі материктің ортасында орналасқан, сондықтан оның климаты құбылмалы. Қазақстанның табиғаты әртүрлілігімен қызықтырады. Мұнда географиялық зоналардың барлығы бар: шөл, шөлейт, дала, орман, тау, өзен, көл, теңіз.

Қазақстанның ең төменгі тұсы – Қаракүе ойпаты (Маңғыстау түбегінде), теңіз деңгейінен

132 метр төмен орналасқан. Ең жоғарғы тұсы – Хан Тәңірі шыңы – Орталық Тянь-Шаньда Қазақстан, Қырғызстан мен Қытай шекарасында теңіз дейгейінен 7010 метр биіктікте орналасқан. Қазақстан аймағында бірнеше тау жүйелері бар: Алтай, Жоңғария, Тянь-Шань және т.б. Мәселен, әйгілі Орал жотасы Мұғалжар тауы түрінде Батыс Қазақстанда да жалғасады. Ежелгі тау жүйесінің қалдықтары – қазақтың ұсақ шоқылары – батыстан шығысқа дейін созылып жатыр. Мемлекеттің аймағында бірнеше ірі су қоймасы бар. Бұл Қазақстанның Каспий және Арал теңіздерінің қазақстандық бөлігі – Балқаш, республиканың шығысында – Зайсан.

Қазақстанның флорасы мен фаунасы да өте бай. Өсімдіктердің 6000-ға жуық түрі, жануарлардың 172 түрі, 490 түрлі құстар, 50 түрлі рептилия, 12 түрлі амфибия, 100-ден астам балық түрі, 100 мыңнан астам жәндіктер мен басқа да омыртқасыз жануарлары бар. Өсімдіктер мен жануарлардың кейбіреулері – эндемиялық, яғни тек осы жерде кездестіресің. Олардың көпшілігі халықаралық және қазақстандық Қызыл кітапқа енгізілген.

КАЗАХСТАН

Республика Казахстан расположена в центре Евразии. На западе страны – Каспийское море, на севере Казахстан граничит с Россией, на востоке – с Китаем, а на юге соседями Казахстана являются Кыргызская Республика, Узбекистан и Туркмения. Страна занимает территорию 2 724 900 кв. км. Это девятое место в мире по площади. В ней проживают свыше 17 000 000 человек, представители более 100 национальностей и народностей: казахи, русские, уйгуры, украинцы, немцы, корейцы и многие другие.

Столица Казахстана – город Астана. Это новый современный и очень красивый город, в проектировании которого участвуют лучшие архитекторы нашей планеты.

Крупнейший город Казахстана – Алматы, где проживают свыше полутора миллионов человек.

В 1991 году Республика Казахстан обрела независимость и стала развиваться как отдельное государство. В Казахстане выборная президентская власть, имеются парламент (две

палаты: сенат и мажилис) и правительство. Казахстан пошел путем демократизации и рыночной экономики.

Первый и ныне действующий президент страны – Нурсултан Абишевич Назарбаев, благодаря политике которого Казахстан является одним из самых стабильных государств СНГ как в политическом, так и в экономическом плане.

С территории Казахстана, с космодрома «Байконур», человек впервые отправился в космос.

Природа. Страна расположена в центре огромного материка, поэтому преобладающий климат резко континентальный. Природа Казахстана поражает разнообразием. Здесь представлены все географические зоны: пустыни, полупустыни, степи, леса, горы, реки, озера, внутренние моря. Самая низкая точка Казахстана – впадина Карагие (на полуострове Мангистау), находится на 132 м ниже уровня моря. Самая высокая точка – пик Хан-Тенгри,

расположенный на стыке границ Казахстана, Китая и Кыргызстана в Центральном Тянь-Шане, – 7010 м над уровнем моря. На территории Казахстана располагаются несколько горных систем: Алтай, Джунгария, Тянь-Шань и др. Помимо гор, имеется несколько крупных водоемов. Это казахстанские части Каспийского и Аральского морей, озеро Балхаш и озеро Зайсан на востоке республики.

Необычайно богаты флора и фауна Казахстана. Около 6000 видов растений, 172 вида млекопитающих, 490 видов птиц, 50 видов рептилий, 12 видов амфибий, свыше 100 видов рыб, более 100 тыс. видов насекомых и других беспозвоночных. Некоторые виды растений и животных эндемичны – их можно увидеть только здесь, и многие из них занесены в международные и казахстанскую Красные книги.

KAZAKHSTAN

Kazakhstan is located in the heart of the Eurasian continent. On the western border there is the Caspian Sea, in the north Kazakhstan is bordered by Russia, in the east Kazakhstan is bordered by China. In the south Kazakhstan is bordered by several countries: Kyrgyzstan, Uzbekistan, and Turkmenistan. The country covers an area of 2,724,900 square kilometers. Kazakhstan is the ninth largest country in the world. Kazakhstan is home to over 17 million people, representatives of more than 100 nationalities and ethnics: Kazakhs, Russians, Uyghur, Ukrainians, Germans, Koreans, and many others.

New capital of Kazakhstan is the city of Astana. This is a new, modern and very beautiful city, best architects from around the world are responsible for its design. Over time, Astana will become one of the most beautiful cities in the world.

Almaty is the largest city in Kazakhstan, it is home to more than half a million people. In 1991, the Republic of Kazakhstan gained its independence and had become an independent state. Kazakhstan

has an electoral presidential system. Also there is a government and parliament which consists of two Chambers: Senate and Mazhilis acting on a constant basis. Kazakhstan went down the path of democratization and market economy.

Nursultan Abishevich Nazarbayev is the first president of Kazakhstan. Thanks to his policy, Kazakhstan is one of the most stable countries in the CIS both politically and economically.

The Baikonur Cosmodrome, which is located on the territory of Kazakhstan, has a great international significance: the first flight of a man into space and the launch of the first man-made Earth satellite happened there.

Nature. The country is located in the center of a vast continent, so the climate is sharply continental. Kazakhstan's nature impresses with its diversity. It includes all geographical areas: deserts, semi-deserts, steppes, forests, mountains, rivers, lakes, and seas. Lowest point in Kazakhstan is Karagiye Hollow (Mangistau peninsula), it is located at 132 meters be-

low sea level. The highest point is Khan-Tengri Peak, it is located on the border of Kazakhstan, China and Kyrgyzstan in Central Tian Shan, 7,010 meters above sea level. There are several mountain ranges in Kazakhstan: Altai Dzungaria, Tian Shan, and many others. There are ancient mountain systems. In addition to the mountains, there are several large water bodies. These are Kazakh part of the Caspian and Aral seas, Balkhash Lake and Zaysan Lake in the eastern part of the republic.

Flora and fauna of Kazakhstan are remarkably rich. There are about 6,000 species of plants, 172 species of mammals, 490 species of birds, 50 species of reptiles, 12 species of amphibians, over 100 species of fish, and more than 100 thousand species of insects and other invertebrates. Some species of plants and animals are endemic and can be only found here, many of them are included in the international Red Book and Red Book of the Republic of Kazakhstan.

Астана

Шетсіз-шексіз сайын даланың ортасында, әлемдегі ең жас астаналардың бірі ертегі-қала Астана орналасқан. Бұл жылдам қарқынмен дамып келе жатқан әсем қала. Қазақстан Республикасының Президенті Н.Ә. Назарбаевтың сөзімен айтар болсақ, «Астана жуық арада өзінің астаналық мәртебесіне толық ие болып, инфрақұрылымы дамыған, қауызын жарып келе жатқан гүл сияқты, шетсіз-шексіз сайын дала ортасында пайда болған жасыл желекті ертегі

қалаға айналады. Кеше ғана шексіз дала болған Сарыарқа төсінде, ертегідегі сиқыр күшімен пайда болғандай көркем де әдемі, зәулім тұрғын үйлер кешені бой түзеді. Мен осылай болады деп үміттенемін». Далалық Есіл өзенінің жағалауы мәрмәр тастардан жамылғы жамылып, үнсіз ұлылықтың ескерткішіне айналды. Көптеген әкімшілік ғимараттарының ерекше сәулеті жаңа астананың қайталанбас келбетіне сұлулық сыйлайды. Есіл өзенінің сол жаға-

лауында үлкен сәулетті үйлер кешені бой көтеруде. Жаңа сәулет кешенінің басы Қазақстан Президентінің ордасы – Ақ Орда болып табылады. Әлемнің белді сәулетшілерінің жобалары негізінде мемлекет басшысының қолдауымен іске асқан көптеген әкімшілік және тұрғын үй кешендері арасында жас тәуелсіз мемлекеттің өткені мен қазіргісін, болашағын бейнелейтін Бәйтерек монументі ерекше орын алады.

Астана

Среди бескрайних древних казахстанских степей расположен город-сказка Астана – одна из самых молодых и бурно развивающихся столиц мира. По словам Президента Республики Казахстан Н.А. Назарбаева, «Астана в самое ближайшее время, и я надеюсь на это, займет достойное место как полноправная столица и город с развитой инфраструктурой. Астана, словно распускающийся цветок, образует своеобразный оазис среди бескрайних степей

Сарыарки». Великолепные жилые комплексы зданий, словно по волшебству, появляются там, где еще вчера была бескрайняя степь. Берега степной реки Есиль (Ишим) оделись в гранит и обрели величавую монументальность. Неповторимый облик столицы создают многочисленные административные здания необычной архитектуры. На левом берегу Есиля поднялся и продолжает расти новый архитектурный комплекс. Доминантой этой композиции является

резиденция президента Казахстана «Ак Орда». На фоне множества офисных и жилых зданий, выполненных по проектам известных архитекторов мира, особенно выделяется грандиозный монумент «Байтерек», символизирующий прошлое, настоящее и будущее молодого независимого государства.

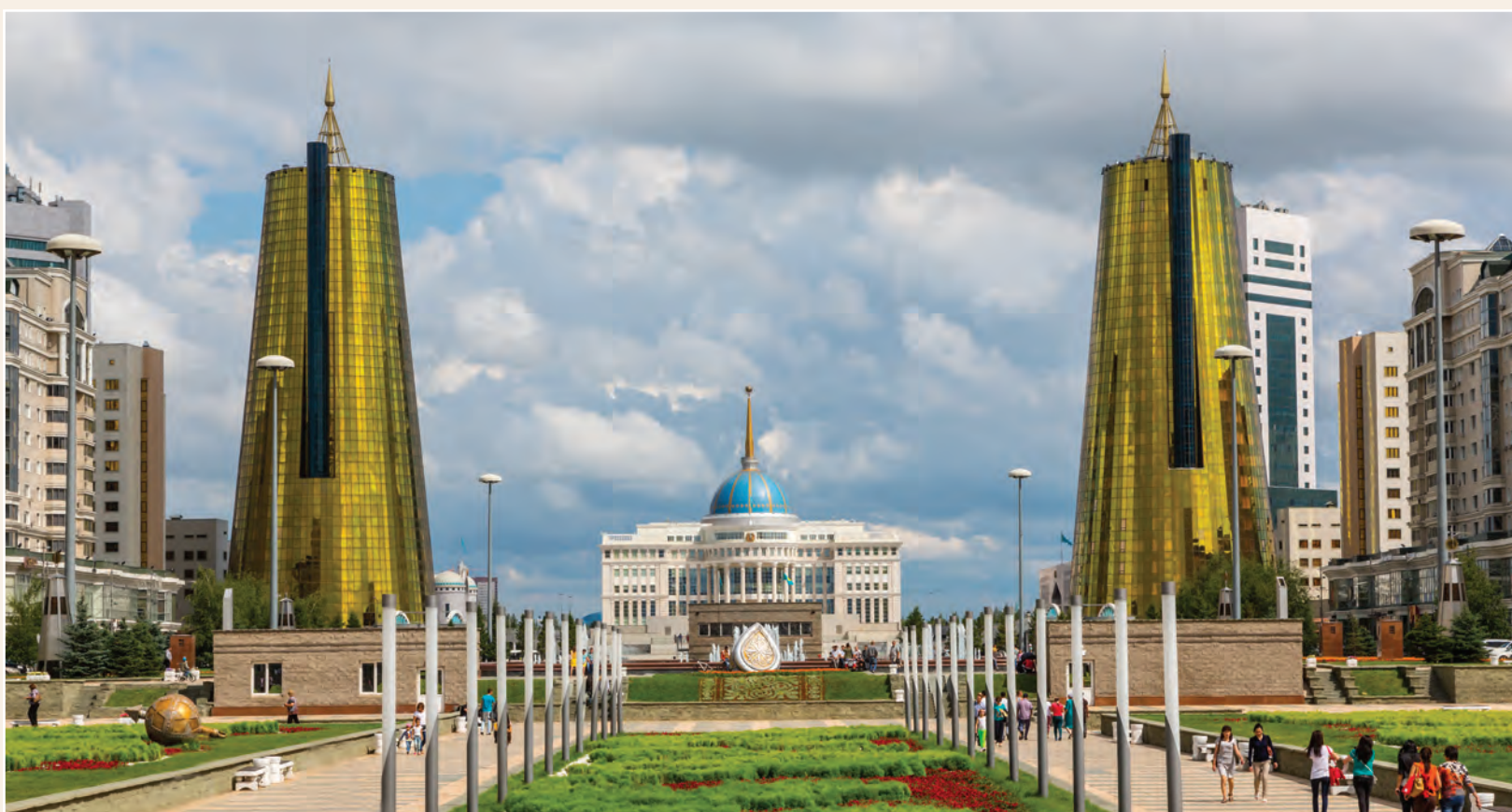
Astana

Among boundless steppes of Kazakhstan there is the ancient, amazing city of Astana, which is one of the youngest capitals of the world. This is a very beautiful and dynamically developing city. According to the President of the Republic of Kazakhstan Nursultan Nazarbayev: "I hope that Astana will occupy a dignified place as a plenipotentiary capital and city with developed infrastructure in the near future. Astana is blossoming like a flower letting out its sprouts will form a unique oasis amidst

boundless steppe of Sary-Arka". Magnificent housing complexes magically appear instead of a boundless steppe. Shores of the Ishim Steppe River are covered with granite as if it were clothes and feature magnificent queenliness. Numerous administrative buildings of unusual architectural composition create an inimitable look of the new capital. A huge architectural complex of the new capital is being created on the left bank. Source of this architectural composition is the residence of

the President of Kazakhstan entitled Ak Orda. The Bayterek Monument, which symbolizes the past, the present and future of the young state, particularly distinguishes itself on the background of numerous office and residential buildings designed according to projects of famous architects from around the world. The Bayterek Monument has been approved by the head of the state.

Архитектуралық жобалардың бірін-бірі қайталамайтын даралығы және көптеген ғимараттардың түрлі түсті үйлесімділігі – жаңа Астананың басты ерекшелігі.

Осы архитектуралық композицияның өзегі – Бәйтерек монументі.

Яркая индивидуальность проектов, их интересное архитектурное и цветовое решение – вот главная особенность облика новой столицы.

Центр архитектурной композиции нового проспекта – монумент «Бәйтерек».

Distinction of architectural projects and interesting colorful scheme of many buildings are the main features of the new capital appearance.

Bayterek Monument is the center of architectural composition of the new avenue.

Көне даланы тандандыра, Есіл жағасын жағалай
аспанмен таласқан зәулім үйлер бой көтерді.

Вдоль набережной, удивляя древнюю степь, под-
нялись небоскребы.

Skyscrapers stand along the embankment, surprising
the ancient steppe.

